

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Készítők nem adnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Népfőlkelő-tiszti tanfolyam megnyitása.

(B) Folyó hó 5-én tizenhárom intelligens férfi jelentkezett a földbirtokosi, tanári, tisztviselői pályák egyénei közül felvenni 3 hétre a kék blouszt, teglavörös nadrágot s a nehéz bakancsot. — Nemzetiségi különbség nélkül felajánlották szolgálataikat, s hogy ezt lehető alapossággal teljesíthessék, — nem riadtak vissza a nem csekély fáradsággal járó tanfolyamtól, mely testben, lélekben egyaránt próbára teszi az erőt is, a türelmet is.

A munkaprogramm szerint 6-án már elkezdődött a tanfolyam, s amint előre hajad, — a kitartás az erőfokozás tekintetében mind nagyobb és nagyobb igények merülnek fel.

Mi ugyan egyelőre azt reméltük, hogy sokkal nagyobb számban fognak bevonulni intelligens köreink tagjai; de — részint mivel nagyobb számmal pl. a tisztviselők és tanárok egyszerre nem menthetők fel teendőiktől, másfelől pedig többen az ápril 12-én megkezdett tanfolyamot kívánták — a gyorsabb bevezetés okáért — frequentálni, — a mostani létszámot is igen szépnek tekintjük s reméljük, hogy az első jó példája majd meglehetősen hatással fog bírni követőikre.

Örömmel és szívesen üdvözljük mindnyájukat! Őszintén beismerjük, hogy nem csekély áldozatkészség példáját adják ezáltal. de egyszerűen kiváló szolgálatot tesznek hazánknak, — mert elmeink látva azt az erős elhatározást, melyet nemcsak pusztán lelkesedés keltett fel, hanem a jövővel való komoly elszámolás, mely tisztában van azzal, hogy e vérről és áldozatból szerzett földből egy talpalatnyit sem szabad feláldozni, ha mint szabad nemzet akarunk létezni, — bizonyára kétszer is meggondolják, hogy vajon próbára tegyék-e azt az igazságot: „ne bántsd a magyart!”

Legyenek üdvözölve a nép hadseregének első tisztjelöltjei! Óhajtuk, hogy lehető legkésőbb legyenek kénytelenek félbeszakítani a csendes polgári foglalkozást a kardesörtetéssel, de ha egyszer kirepül kardjuk hüvelyéből, — az számukra bábért arasson, s a hazának biztos békét szerezzen!

Magyar gazdák jégbiztosítási szövete.

Napról-napra jobban szaporodik azok száma, kik a jégbiztosítási szövetségbe lépnek, dacára az idegen versenytársaságok erőlködésének, kik tarka papírra nyomtatott körleveleken hirdetik, hogy a szövetség halva született gyermeknek tekintendő s létrejöni nem fog.

A magyar gazdaközönség józan felfogásán nem tudnak e társaságok diadalmaskodni s gazdáink már rég meggyőződtek arról, hogy az idegen társaságok törekvéseikkel csak csak veszélyeztetett érdekeik óvását célozzák. Hiába is kürtölik tehát az idegen társaságok, hogy a magyar gazdák sorsát szívükön hordják s azokat megkíméltetés és veszteség ellen védeni akarják: nem egyéb ez üres frázisnál, melyet annálkevésbé lehet komolyan venni, mivel ezen társaságoknak a legridegebb önérdéktől vezérelt törekvései általánosan ismeretesek.

A mai nyomászó viszonyok között hazafiás kötelessége tehát mindenkinek teljes erővel oda hatni, hogy azon esatornák, melyek ország erejét és vagyonát a külföldre vezetik: betömessenek s a mi pénzszerző s anynyi bajokkal küzdő nemzetségünk java minden kitelhető módon előmozdíttassék.

A külföldi terményeinket, marháinkat, lisztünket magas kiviteli vámok által igyekeznek területéről kiszorítani; de pénzünkre nem vetnek vámos: azt mindenütt szívesen látják. Fizessünk hasonlót hasonlóval s teremtsünk mi is vámot! Legyen hazafiás kötelességünk miután esz-köz felhasználásáért pénzünk kivándorlását meggátolni megment a mit még megmenteni lehet. — Ne is bizzunk azért verejtékkel szerzett pénzünket idegen biztosító társaságokra, míg a magyar gazdák jégbiztosítási szövetségébe egy oly hazai intézményt bíruuk, melynek nyeresége nem jut külföldre, hanem kizárólag gazdáink javára marad, s mely a földnek ugyszólván vissza adja a tőle nyert erőt. Hasonló felfogás vezérelte Hont megye gazdasági egyesületét is, mely az ország gazdasági egyesülete ide vágó határozatát bevárva e kérdés fölött a napokban tanácskozott: s noha az idegen társaságok legkipróbáltabb közegeiket küldték ki e gyűlésre, kik minden követ megmozgattak, hogy a hontmegyei gazdasági egyesületnek a jégbiztosításba való belépését meghíusítják, mégis az üdvösebbnek látta az idegen társaságoknak pillanatnyilag neveltség olesó díjszabásait figyelembe semvenni s fent jelzett felfogását érvényre emelven azt határozta, hogy az egyesület a jégbiztosításba való belépést tagjának a legelőlegben ajánlja és hatáskörében mindent el fog követni, hogy a szövetség érdekei lehetőleg előmozdíttassanak.

Pár szó a nagyenyedi polgári iskola kérdéséhez.*)

A „Közérdek” 17-ik számában „Egy fontos kérdés” című vezércikk jelent meg, s miután e kérdést magam is fontosnak tartom, engedje meg t. Szerkesztő úr, hogy arra szerény észrevételeimet megtehessem!

*) E cikk jóformán post festa érkezett. Közreadjuk cikkirő kívánataira, de ha maga idejében teszi felszólalását, talán jobban használt volna az ügynek. Szerk.

Csodálkozom, hogy mi módon zenghet, hozsánát ezikk író egy olyan határozat felett, mely sem nem szép, sem nem jó, sőt e város lakóira valóságos csapás.

Meg nem foghatom, hogyan lehet a mai kultúr törekvések lelkesedéssel teljes korában diadalt ülni egy szükséges tanintézet eltörlésének eszméje felett!

Valóban megdöbbenő, hogy cikkirő állítása szerint éppen azok kezdeményezték ezt, kiknek még több világszűkületet kellene gyújtaniok, nem pedig ellenkezőt tenniük.

Összefoglalva cikkirő a hivatás magasságát a hivatás legelső fokával is: mert a józan ész törvényei szerint, ki oly felsőbb tanintézetet akar minden valódi alapos ok nélkül megszüntetni, melyet a tanügy vegtelen megkíméltetésére és bizonyos szűkegyesület provokálása nélkül megszüntetni nem lehet: hát az bizony hivatásának nem legelső, de még legelső fokához sem jutott el.

Furcsa choaszban kavarog cikkirőnek tanügyi tudományja is, midőn azt állítja, hogy a polgári fiú iskola s az elemi fiú iskola között semmi különbség nincs. — Ilyen állítás valóban csak oly laikustól telhetik ki, ki annyit ért a nevelés- és oktatásban elveikhez, szabályaihoz és tanterveikhez, mint ama bizonyos hajdu a harangöntéshez.

Ellentétes álokoskodással akarja a cikkirő elhitetni a könnyen hívők seregével, hogy a város nagy áldozatok árán is kész elemi tanügyet rendezni, de csak úgy, ha a polgári fiú iskolát az állam megszünteti, a leány iskolát átveszi.

Ezzel az állításával elárulta cikkirő azt, hogy a polgári fiú iskolát minden áron el akarják törölni. S különös, hogy ez iskolának szükségességét, a nyilvánosság előtt nem tagadják. Sőt egy korábbi feliratham állítják, hogy a polg. fiú iskolára Nagyenyeden elerülhetetlen szükség van; mert az realis szakismereteket és világszűkületet terjeszt. Növendökeit munkaképességre, szorgalomra, mértékletességre és teakerekosságra buzdítja és szoktatja. Mely ismeretek bírása nélkül ma már jó állampolgár és értelmes iparos nem képzelhető. Még is mindezeknek tudatában most el akarják azt törölni. Azt az iskolát akarják eltörlőni, melyre néhai báró Kemény István már 1876. május 13-án tartott országgyűlési beszédében önérettel hivatkozott, mint oly felsőbb tanintézetre, mely az egész város és vármegye intelligens lakóinak polgári pályára szánt és utalt fiaiának van hivatva a kellő kiképzést megadni.

Láng elméjű mivel emberek szoktak tanintézeteket állítani, s csak vandálok szokták a mivelődés intézeteit lerombolni.

Ez intézetet is lelkes városi polgárok, magas gondolkodású hazafiak s a polgárainak jólléte felett örködő vezértársak hozták létre.

Ne érintsek tehát azt — ezek letűnté után — megdöbbenő és illetéktelen kezek! Annival inkább, mert ez intézetet ma városi és megyei úr és szolg. gazdag és szegény, hivatalnok és kézműves, kereskedő és iparos, földműves és napszámos veszi és veheti igénybe fiai kiképzésére végett.

A polg. fiú iskola fennállása óta 11 éves pályát futott meg s nem áll cikkirő azon állítása, hogy felső osztályai néptelenek. Mert a fiú előkészítő osztály felállítására

— Nem maradok. Megyek. Megkapom én valahol. Ki volt az az idegen asszony, ki tegnap a malomban volt?

— Nem tudom jó asszonyom. Ne menjen el hiszen beteg lesz.

Nem hallgatott öreg legényök szavára. Felugrott, mint bősüzt vadállat, belefutott az alakatlan homályba. Az éjjeli sötétségnek csak gyöttrődött lelkének réme sötétebb.

A esillagatlan, sötét éjben tapogatózva keresi az utat, mely az első molnárlegény házához vezet.

Oda érkezik. Meg áll a rozszant viskó ablaka előtt, láztól égő szemeit oda tapasztja az ablakra, s a cikázó villámoknál lát.

Szemének esillogása elhamvad, hallgató ajkának nincs oldó zára.

Érzi, hogy attól, mi benn történik, meg kell halnia s minden hang, mi fülebe hat, rémesen verődik szive táblájára.

Még sem. Mielőtt meghalna, nézzen még egyszer szemei kösé.

Értetlen, gyöngye karjait megacézolozza a fájdalom, ráut a korhadt ablakfájára, hogy sikoltva szöki fel férfi nő.

Ki volt? ordít fel dühében a férfi.

— En voltam. Fűzfalvi Ilona, hallod-e Szarka Mihály, a te hites feleséged! En vagyok itt. Miért nem beszéltél suttogva azzal a czedá asszonnyal? Te isten!

TÁRCZA.

Viruló tavasznak...

Viruló tavasznak viruló emléke!
Mikor langolobban törtem fel „az égre”,
Nagyobb hévvel égtem a széperét, a jóért,
Epedtem a hírért, kinosért, tudományért;
Mikor minden izem ezer utra vonzott,
S nem sokat kértem, hogy merre mennem lesz jobb,
Megindultam egyen, s haladtam, haladtam,
Aztán hogy szinte a felég jutottam
S nem volt kedvem immár a végére érni:
— Eszembe jutott, hogy vissza fogok térni!

Viruló tavasznak viruló emléke!
Törni, most is török kétes messziségbe,
Hévvél küzdök most is a nemesért, jóért,
Epedek a hírért, kinosért, tudományért:
De a régi utról én vissza nem tértem,
Gyorsabb lépést váltva immár végig mérem;
Igy haladva talán egykor cözölöz érek —
Hátha elfáradván, pihenni megterék,
S míg pihenek, meglep az örökös álom,
— Hogy jobban folytassam túl a másvilágon!

Damó István.

A fonóház krónikája.

— Elbeszélés. —

Irta Elekcs László.

(Vége.)

A cikázó villámok fényénél nyugtalan keresi az utat egy ifjú asszony, mely az első molnárlegény házához vezet.

Nem tudott nyugodni, nem tudott aludni a szép nyárfalvi malomgazdáné.

Máskor is felkelt, felkereste férjét éjjeli munkájánál.

Sötét vágya levert lelkét nem engedte pihenni. Neki indult a sötét, nyomászó éjnek a sárpataki malomgátak felé. Az árnyéktalan pusztaságon átmev, a habzó fűvet legázolja gyöngye lépteivel.

A sárpataki nádasnál meg áll hallgatni a vadmadár sirását, míg pihen.

Élsötétül ég. föld csak a villámcsikázásánál látja a csapógátákat.

Siet a tanyán égő tűzhöz.

— Mihály, Mihály! kiáltja.

— Nincs itt asszonyom, nem is volt, ki tudja hová lehetett.

A szegény asszony lerogyott az iszapos, sáros földre. Sikó Sándor az öreg molnárlegény emelte fel onnan, s vitte be a szakadó záporból a deszkából takolt tanyába.

Vigasztalta, hogy ne busuljon, hátha ezóta hazakerült. — Ne menjen, maradjon itt. Ide fog Mihály jönni.

folytán felső osztályai is benépesültek s hol tovább mind népesebbekké lesznek. S bizonyos, hogy már régen felvirágozott volna, ha haladásának útjába akadályokat nem gördítettek volna.

Hogy Nagyenyeden nagy szükség van egy jól rendezett 4 osztályú elemi elkülönített fiú és leány iskolára, azt mi régen tudjuk s illetékes helyen annak érdekében a kezdő lépéseket meg is tettük. Most tehát igen örvendünk, hogy bár évek mulva, legalább papíron elismerik annak szükségességét. Azonban a polgári fiú iskola megszűntetése árán nem kell a papíron megígért elemi iskola. — Ugy is tudjuk, hogy az egy megígért malaszt fog maradni. (?) Szerk.)

Ugy látszik ezikk író nagyon sokáig vajdott, míg kitalálta, hogy elemi iskola rendezés czimén kell a polg. fiú iskolát megszüntetni. Hanem ez esetben nagyon rossz gyogyómodot választott s bizonyosan egy orvost sem találna, a sok közül, ki e gyogyómodot alkalmazná betegeire, mert ők igen jól tudják, hogy nem kell a beteget gyorsan megoltni azért, hogy gyogykezelése pénzbe ne kerüljön. Ellenkezőleg ők a betegség okát minden áron eltávolítani igyekeznek azért, hogy a beteget egészségessé tegyék. Ime a polg. fiú iskolánál is éppen ilyen eljárás követhető. Ugyanis, ha ezikkírő szerint a polg. fiú iskolának az a baja, hogy felső osztályai nem kellő népességben vannak, akkor keresni kell e baj okát s azt megtalálván, el kell távolítani. Jól mondja ezikk író, hogy annak oka az, hogy nincs Nagyenyeden jó elemi 4 tanteremmel, 4 tanítótól és kellő tanszerekkel felszerelt fiú iskola, mely befogadná a 6—10 éves tanköteles fiúkat, kik 10-től 16 éves korukig a polg. fiú iskolában képezhetnék ki magukat.

Ennek hiányában késő lehetne iskolába s így megtörténik velők az, hogy közülök egy I., egy II., nemely III., és IV. polg. iskolai osztályos tanuló korában ér el 15—16. életévét, s így iskolai tanulmányainak bevégzése előtt kénytelen elhagyni a polg. fiú iskolát.

Míg ha 10 éves korában léphetne a törvénynek megfelelőleg, a polg. fiú iskolába: akkor minden akadály nélkül végezhetné a polg. fiú iskolát. Ime, ez a valódi akadály, ezt kell eltávolítani és akkor bizonyosan népesebbek lesznek a polg. fiú iskola felső osztályai. A mint ezt már fennebb is kimutattam.

Örömmel vesszük különben ezikkírónak azon kijelentését, hogy a város kész áldozni az elemi iskolák be rendezésére. Azt a fennebb leirt értelemben el is várjuk a várostól annyival inkább, mert köztudomású dolog, hogy azon nemes törekvő férfiak, kik a polgári iskolát felállították: gondoskodtak ez intézet költségeinek fedezéséről is. Ugyanis köztudomás szerint a város volt ingremiatus polgárai, kik regaléjok élvezésének jogairól a város részére lemondottak, kikötötték, hogy a regalék összes jövedelmeinek egy hatoda községi iskolai célra fordíttassék.

A város ma, lényeg, a következő összegekkel járul a polgári iskola fenntartásához évenként:

- a) iskolai célokra hagyott (6320 frt) tőkének 5% os kamatja 316 frt;
- b) sörhasznából 850 frt 84 kr;
- c) hatvan (60) méteről tűzfával.

E szerint a pálinka regale hasznából semmivel sem járul hozzá a tanúgyhez.

Végre a fenn elősorolt okok alapján, ha őszinte szándéka van a városnak, a tanúgy érdekében valamit tenni, azt megteheti feltétel nélkül is, mert útjában semmi sem áll. Ime ott vannak a polg. fiú és leány iskola mellett beállítva az előkészítő osztályok, méltóztatassék ezeket rendre anyagi erejéhez mérten, külön-külön elemi osztályokká alakítani át és külön tanítókkal látni el. — E melkedjék valóban hivatása magaslátára s hozzon áldozatot a tanúgynek, ne csak ígérgetben, hanem valóban is!

Nézzem péld. Szász-Régenre (az is kis város) még

is évenként 9 ezer forintot fordít tanúgyre. Hiszen az az összeg, melylyel most a város a polg. iskola fenntartásához járul, oly csekély, hogy annál akárhány kis község többet költ tanúgyre. Így nem lesz szükség arra, hogy a virágzásnak indult polg. fiú iskola, minden igaz ok nélkül megszüntetessék!

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület rendkívüli közgyűlése Kolozsvárt.

(Vége.)

A vizitáció kérdésével a codificatio ügyének legfontosabb pontja nyert megoldást. — Hogy helyes volt-e az egyházak megvizsgálásának eddigi módját megszüntetni, mely gyakorlat hosszas idők és nehéz viszonyok tüpróbáját állotta ki s erdélyrészi ref. egyház-községeink anyagi ügyeinek rendben s azokban a vallásos buzgóság ébrentartására nézve előnyösnek bizonyult, azt a jövő fogja megmutatni.

A jövő fogja megmutatni, hogy egy ember több munkát végezhet-e el és jobban végezhet-e el az egyes egyházak meglátogatása alkalmával, mint a mennyit és milyent végzett ez ideig az esperes elnökök alatt három ember, t. i. az esperes, egyházmegyei jegyző és közügy-igazgató. Vajha úgy lenne s az e térer véghezvitt újítás az erdélyi szegény ref. egyházközségek életére és fejlődésére vonatkozólag előnyösnek bizonyulna.

A 29-én délután tartott gyűlésben Szász Domokos püspök alapos indokolása folytán közgyűlés egyhangulag kimondja, hogy azon egyházközségekben is, melyekben képviselő van, a papot jövőre ne a képviselőt, hanem a kepe, vagy egyházi rovattal fizető öálló egyháztagok egyeteme válassza.

Nagyfontosságú határozat, mely által a legnépesebb és legvirágzóbb egyházközségek — mert hiszen csak ilyenekben van képviselő — nyerték vissza az egyház papbért és rovattal fizető tagjai azt a jogot, hogy a papot ne csak néhány ember, hanem a hívek egyeteme válassza.

Ezen intézkedés által úgy hisszük sok visszaélésnek vettek vége és sok kellemetlen czivódásnak, keserűségnek vétekét eleje.

Ugyanezen ülésben hagyott jóvá, illetőleg emeltetett törvényre a körlelkési állomások szervezésére vonatkozó püspöki, illetőleg igazgató tanácsi törvényjavaslat.

Az április 30. és május 1-én tartott ülésekben folytatott és befejeztetett a codificatio munkája s ez által az erdélyi ref. egyházkerületnek a más négy egyházkerülettel sok tekintetben különleges álláspontja elvégre törvényhozásilag szabályozva lett. Kimondott, hogy az egyházkerület részére törvénykönyv állíttassék össze, mely magában foglalja az érvényben meghagyott és az újonnan hozott egyházi törvényeket s melyhez függelékül csatoltassanak a kiválóbb fontosságú szabályrendeletek is.

Ezen törvénykönyv elkészítésének ügye az igazgató tanácsra lett bízva oly feltétellel, hogy a törvénykönyv szerkesztésének terve terjesztessék az ez évben megtartandó egyházkerületi közgyűlés elé s csak ennek jóváhagyása után állíttassák össze végleg a törvénykönyv.

Ezen törvénykönyv kétségén kívül házagot fog pótolni s magunk részéről közgyűlésnek erre vonatkozó intézkedését hasznos intézkedésnek ítéljük.

Az ez évben megtartani kellett rendes közgyűlés idejének megállítása Kemény Gábor báró statusgondokra és az igazgató tanácsra bízott.

A május 1-én délelőtt tartott ülésben, némi vita után kimondott, hogy a gyulafehérvári lelkési állomás javadalmasására jövőre nem a második papot, hanem az első papot illető kamarai járandóság fordíttassék.

Jóváhagyott Szász Domokos püspöknek az építési alap létrehozására vonatkozó javaslatát.

Ezzel az idei rendkívüli közgyűlés tárgysorozata véget ért, mielőtt Kemény Habor báró a nagyfontosságú közgyűlést bezárna, indítványozá, hogy közgyűlés fejezzen ki jegyzőkönyvileg köszönetet a codificatio bizottságnak a codificatio ügyében kifejtett fáradhatlan munkásságáért.

Az elnöki indítvány elfogadtatott.

Következett a gyűlés ünnepélyes bezárása. Elnöklő statusgondnok bezáró beszédében utalván az ezen közgyűlésen hozott törvények fontos voltára. — megköszöni tagoknak a személye iránt tanúsított szives figyelmét s az erdélyi református egyházkerületre Istennek áldását kéri.

Szász Domokos püspök a közgyűlés nevében köszöni meg Kemény Gábor egyházkerületi főgondnoknak, hogy ezen közgyűlésen eleitől végig az elnöki tisztet telyesítette. Istentől erőt és áldást kér az elnöklő főgondnokra, a gyűlés minden egyes tagjaira, végül magára az egyházkerületre, mely után tagok az elnöklő statusgondnok és a püspök éljenzésével feloszlottak.

A közgyűlés folyama alatt és még azután is pár napig a házassági törvényszék ülésezett s látott el 126 válópert.

Megvizsgáltattak a központi lelkészözevgy-árvai alap múlt évi számadásai, — melyszerint ezen alap jelenleg 56.000 és pár százforint tőkével rendelkezik és az özevgy papnék és papi árvek részére ez évre nyújtandó segély megállítatott. Egy özevgy papné részére 17 frt 30 kr jutott.

Valóban elenyésző csekélység!

Ideje lenne, hogy az erdélyi egyházkerület, mely minden téren annyit módosít, újít, javít, a lelkészözevgy-árvai ügyre az eddiginél kissé több gondot fordítana.

Ennek szabályzatát a szükségnek megfelelően módosítaná. Minő bölcsesség szerint kell annak úgy lennie mindig, hogy egy pap a központi lelkész „özevgyárvai gyám” alap részére egy évben csakis egy frtot adjon be s egy egyházközség szintén 1—1 frtot s aztán a szegény papi özevgyek és árvek nyomorogjanak és szegyenkedjenek?

Miért ne fizetné oda a pap ilyen nemes czélra évi jövedelmének legalább egy százalékát s az egyházközségek miért ne fizethetnének e czélra papjaikért és énekvezőrekért fizetni államilag kötelezve vannak?

Véleményünk szerint a központi lelkész özevgyárvai gyámintézet alapszabályainak a szükségnek megfelelő módosítása, ha sürgősebb nem, de legalább is annyira sürgős lett volna, mint például az egyházlátogatás ügyének szabályozása.

Két nagy tüzvész.

A csügedi tűz.

Folyó hó 1-én d. u. 3 óra körül a Maros mellett fekvő Csüged községben tüzvész ütött ki, mely a ropant nagy szél által annyira kiterjedt, hogy mentségről, daczára az ott Glüek Adolf parancsnoksága alatt megjelent maros-váradjai és Roth Keresztély parancsnoksága alatt a gyulafehérvári tüzoltóságnak gondolni sem lehetett, minek folytán az egész falu, 12 ház kivételével földig leégett; és a lakosság koldusbotra jutott.

A község 150 házból állott és a lakosság most kényszerítve van családostól szabad ég alatt tanyázni. — részben pedig a szomszédos községekbe vonulni.

E nyomor enyhítésére első sorban gyulafehérvári nagybirtokos Jónás Adolf sietett ismert jótékonyága és könyörületességével 200 véka tengerit utalványozott.

De nem késett Gyulafehérvár sz. kir. város képviselője sem, mely 100 frtot, a „Gyulafehérvár” szerkesztősége 50 frtot és 200 dró kenyeret, a gyulafehérvári „vörös-kereszt-egylet” 267 frtot gyűjtött, a gyulafehérvári takarékpénztár 50 frtot adott.

Teleki főszolgabíró megjelenvén a rémes pusztulás helyén, pénzt, gabonát és kenyeret osztatott ki, a vármegye pedig közadakozás iránt intézkedett.

B. Orsz. belügyminiszter távirati uton 350 frtot utalványozott főispán 5 mlga kezéhez, a pillanatnyi szükség fedezésére.

Lapunk t. olvasóit kérve kérjük kegyes adakozásra, mit megkezdeni sietünk.

Toroczkó pusztulása.

A telepítés óta 700 év mulik el ide s tóra a vén Székelykő ormai felett, melynek lábainál, egy sziklaszorosok által védett völgyben terül el Toroczkó. —

hát büntetlenül nézed ezt el? Villámaid miért nem küldted ide? De nem zúgolodom ellened, mert te jó vagy és igazságos. Halld meg kérésem: Tedd meddővé azt a czudar czéda asszonyt, ne adj neki egy kedve szerinti órát sem ezen, sem a másvilágon. Ne addj a hitványnak vaczorkánál egyéb táplálékot, ne más virágot a korónál. Nem kérek egyebet tőled. Téged pedig Szarka Mihály büntessen azzal isten, hogy emlegesd a multat szüntelen s az élet átkánál ne vonúlj meg soha, hanem csalj meg mindenkit. . . . Verjen meg az isten! . . .

Az éjszakai zivatarra * szép nappal virradott. A lég könnyű, — légy meleg volt.

A harmattól illatos virágbimbók kifeszelve várják ápolójukat, nyárfalvi malomnak szépséges asszonyát.

Nem sokáig váratott magára.

Ott hozta Sikó Sándor négy legénynyel, sárpataki csapógáttól, a kerten keresztül — meghalva.

A kert fáinak virágos ágai feléje hajlottak, a kis bogárgát piros szárnyaikkal altató döngicseléssel kísérték.

A „malom telkén” összefutok az örlő népség. Mind ott hagyták a tekenőket, s bámulták azt a szép szőke asszonyt, kit Szarka Mihály az ölébe tartott, míg elérte a gyékényt a kamarából.

Nemsokáig késtek vele. Szarka Mihály végig fektette azon szépen. Iszapos arcát lemosta, felpattant szemhéjait gyöngéden nyomta helyükre, összecsapzott len haját szeretettel simította ki homlokából. Összefodrozott ruháján nem hagyott egy rücsköt, szép halavány arcán egy makula piszkot. És akkor megcsókolta kétszer-háromszor egymásután és gyöngéd gögicselő szókkal beszélt hozzá. — En kis angyalom! miért hittél jobban a hideg

viznek, mint nekem? Talán edesebb, melegebb volt annak csókja, mint enyém? Szép halavány arcad, karcsu harmattested miért adtad a halaknak, beszédes szemeid a férgeknek? Vétkeztem, de réd gondolok szüntelen. — Bocssás meg nekem ott a tulvilágon! . . .

A fehérség a Szarka Mihály bubánatos beszéde közben hangos jajjal, valami éneklő busító panaszszal töltötte be a malomtelek tágas ürességét.

Lassanként oda hagyták az ifju malomgazdát mély-séges bánatával, kedves halottjával.

Es az nem mozdult onnan. A mint meghallotta a „szaggatott”, újra kitört a fájdalom belő. Oda borult a szép asszony kihűlt keblére.

A malomkerekek zúgó kattogását, nyárfalvi malom gátjának zuhogó víz hullását túlkibálta fájdalommal:

— Ilonkám, Ilonkám! miért hagytál itt? . . .

A nyárfalvi malom első legényének rozzant viskójában ősz asszony várja egyetlen szerelmét, nyárfalvi malomnak gazdáját, öreg Szarka Mihályt.

Meg is jön az pontosan minden este — temetőről. Kezében halavány rózsza harmatos virágát hozza, — megáll előtte, mint egy szobor némán. Nincs egyetlen szava, nincs egy könyve, melyben megfőrszesse bánatát.

Az ősz asszony átveszi a virágot, gondtal teszi imádságos könyvébe.

Es ez így megy napról-napra, évről-érré . . .

A nyárfalvi temetőnek korhadt fejfáit, elmállat írásait, ellapult halmait beborította az éjszaka, de benn a fonóházban, szőke Maros mellett, fél vármegyében még most is beszélnek nyárfalvi malomnak szépséges asszonyáról, szonoru sorsáról . . .

Vidék
miután már
szomorú ne
ma csupa r
Május
képviselő ve
szavu főpás
jelöltség örö
Huszár Káro

A több
nyitlak s a
delután 3 ó
mellett a ge
nap sugarai
A szél rögt
utca házson
lakosság bor
ruságosak ve
ember nem
csendőrm
tanya butora
s egyszersm
segélyért.

Mialatt
sággal össze
alatt a tűzöl
közül minteg
Toroczkóra

A mig
állította a se
Csongvay fő
lett az ered
kért az örm
az kevés türe
ennek daczár
kissé kipihen
kissé be leve
midőn az örm
egy alázuban
főszbiró vasra
györgyiek kö
mellett repült
sebesült
letartóztaták.

Tizenegy
tüzoltók. —
egész éjjel, a
újabb segélyre
Domokos géni
fecskenővel

A vidék
segítésre, így
Mészáros örme
lábát, — sorra
a házakat, hog
segélyt nyujtá
radványait kos
Kovács es
addig nem is
gen fekszik.

A sebest
tűzben: Pál Is
mint híres tor
Jó módú házas
gabonásládájá
pénzt s ott ka
pénz összevona
hosszu életen
áldozat Szabó
Iona, a torocz
Május 2-án, de
házas pár má
koporót a pap
Kovács fő
felől, a nagyen
Gál Miklós un
alatt szolt, kön
szárazon e bor
menetben kísér

Ötven
érték pus
nincs haj
rüljetek

A nagyér

Részletes
jainak sikeres k
e felől mint 1

Május 1-én
gelyt kéri küld
Gyula főparancs
tüzoltók közül a
szereztesen, mi
res Diódon volt
esi S. és Biszt

Vidéke, népe egyaránt ismert országjárta s most, miután már annyi esapást diadalmasan túlélt, — ismét szomorú nevezetességre vergődött. Torozkó nagyrésze ma csupa rom.

Május 1-én, vasárnap délelőtt összegyűltek a vidék képviselő választói. Ferencz József az unitáriusok ékes-szavú főpáztora, lemondott a további ország képviselői jelöltség örömeiről, — s helyébe az intéző körök báró Huszár Károlyt ajánlották.

A többség elfogadta e jelölést, — az ivóházak megnyitlak s a vidám mulatság javában folyt, — midőn delután 3 óra után a bezárt papi lak telkén, a disznól mellett a gaz — valószínűleg vésztől kihányt s a forró nap sugárától fellobbantott gyufaszálatól — lángba borult. A szél rögtön felkapta a tüzet s 4 órakor már három utca házsorai, esürei stb. égtek iszonyu gyorsasággal. A lakosság borzasztó zavarba jött, az oltóeszközök nyomorúságosak voltak — s a zavarban hideg vérét csak egy ember nem vesztette el: Mészáros Farkas, csendőr őrmester. — Rögtön biztosította a csendőrlaktanya butorait, gyorsan az oltáshoz látott legénységével s egyszerűen lovas küldönczöt menesztett Enyedre segélyért.

Mialatt Enyeden a vasárnap miatt nem kis fáradtsággal összeszedték magokat Inceze Samu vezetése alatt a tüzoltók. — az alatt a torozkószentgyörgyi lakosok közül mintegy 100-an Györke János bíró vezetése alatt Torozkóra siettek.

A míg Mészáros őrmester a kellő irányba nem állította a segélyt, az oltás rendetlenül ment, de aztán Csongvay főszabiró s mások közreműködésével sikeresebb lett az eredmény. — Oltás közben Györke bíró pálinkát kért az őrmestertől a fáradt falubeliek számára s midőn az kevés türelemre intette, a várt segélyre hivatkozva, — ennek dacára a szentgyörgyiek a kocsimába mentek, hol kissé kipihenve ismét az oltáshoz láttak. A bíró azonban kissé be levén kapva, hazatérésre biztatta az oltókat s midőn az őrmester jelentésére, kinek lábát oltás közben egy alázuható tüzes gerenda megsebesítette, — Csongvay főszabiró vasraveretével fenyegette Györkét, — a szentgyörgyiek kövel kezdtek dobálni. Egy kő a főszabiró füle mellett repült el, egy pedig a derék őrmestert éppen a sebesült lábán érte. — A kődobalókat rögtön letartóztatták.

Tizenegy órakor megérkeztek a derék nagyenyedi tüzoltók. — Rögtön hozzáfogtak a rendszeres oltáshoz s egész éjjel, a kimerülésig dolgoztak, — reggel pedig újabb segélyért küldtek Enyedre s ekkor Málnási Domokos segédtségi és Földy József mászó egy tűzfeeszkendővel mentek el.

A vidék lakossága szüntelen nagy buzgalommal sietett segítségre, így a borréviek, gyertyánosok, bedellőiek. — Mészáros őrmester pedig vizes lepedővel borítva sérült lábát, — sorra járta Blaha orvosral és a kőzségi bábuval a házakat, hogy 3 sulyos és a 13 könnyen sebesültnék segélyt nyújthasson s a 4 elégett szerencsétlennek maradványait kosárba, lepedőbe összeszedesse. — A míg Kovács csendőr főhadnagy meg nem parancsolta, addig nem is akart lefeküdni; — most kimerülten betegesen fekszik.

A sebesülteken kívül 4-en pusztultak el a borzasztó tüzből: Pál István és neje Czupor Zsuzsi, kit Enyeden, mint híres torozkói kenyérsütőt igen jól ismertek. Jó módú házaspár volt, de külön gazdálkodtak; a férj gabonásládájában, a nő nagy cserép perselyben tartotta pénzét s ott kapták őket. A perselyben volt arany, ezüst pénz összeolvadva hevert. Egyetlen leányuk maradt a hosszú életen át gyűjtött vagyon romjaival. A harmadik áldozat Szabó Márton nevű öreg, a negyedik pedig Botár Iona, a torozkói híres varottosok kitűnő készítője volt. Május 2-án, délután 3—4 óra közt volt a temetés. — A házaspár maradványait közös koporsóba tették s a 3 koporót a papi lak előtt tették le.

Kovács főhadnagy vezetése alatt a csendőrök egyfelől a nagyenyedi tüzoltók másfelől képeztek sorfalat. Gál Miklós unitárius lelkész mondott gyászbeszédet s mi alatt szót, könyvek folytak le arcán. Nem maradt szem szárazon e borzasztóan megható gyász hatása alatt. Diszmenetben kísérték végig ki a temetőbe az áldozatokat.

Ötvenhat ház, közel 100.000 forint érték pusztult el. Kétszáz léleknek nincs hajléka, nincs élelme: könyörüljetelek és adakozzatok!

A nagyenyedi tüzoltók működése Torozkón.

Részletesen akarván ismertetni a derék egylet tagjainak sikeres közreműködését, „Samu bácsi” szíves volt e felől minket lehető bőven tájékoztatni.

Május 1-én, vasárnap, 5 órakor érkezett meg a segélyt kérő küldöncz Torozkóról, a rémhírrel. — Kovács Gyula főparancsnok rögtön utána járt, hogy a széttakó tüzoltók közül az ajánlkozókát összeszedje és szekereket szerzeszen, mi azért volt nehéz, mivel a legtöbb szekeres Diódon volt a Zeyk Miklós temetése miatt. Munkácsi S. és Bisztricsányi L. felajánlották kocsijukat s míg

Inceze S. szertárnok a tüzoltó szekeret felpakolta, az alatt Nagy István derék csendőrőrmester 2 tüzoltóval előre vágatott, hogy Szt.-Györgyről még 2 lovat küldjön a gyorsabb haladás végett s a gép részére elegendő vizet fogasson fel. Éjjel 11 órakor Inceze S. vezetése alatt megérkeztek Aron János és Droszt József mászók, Üveges Ferencz, Inceze György, Vecsey József, Reichman Károly, Oláh András, Veres Károly, Bíró Lajos, Bauer Antal szivattyúsok, Mike Károly kürtös.

A munka azonnal megkezdődött. Mindenfelé égtek a boronák, 50—60 öl fa s a magas pinczék, hová a lakosság holnijét rejtette, szintén a sürgős mentés tárgyai voltak. Reggeli 4 óráig folyt a munka megállás nélkül kétfelől 2 tömlővel, részt vett a derék Nagy István is több torozkóival. Ekkor érkezett meg Kovács Ferencz csendőrőrhadnagy Enyedről, ki látván a még oltásra váró ronpan sok égő anyagot, njabb segítségért küldött s egy feeszkendőert Nagyenyedre s felkérte a tüzoltókat, hogy maradjanak ott, míg a tüzet teljesen eloltják. — Készséggel reá állott mindenk. 3 órai pihenés és ékekezés után ismét elkezdődött a terhes munka, — némely házat egészen le kellett bontani, hogy a tűz teljesen eloltható legyen. Így folyt déli 1 óráig, időközben megérkezvén Málnási Domokos és Földy József is a kért feeszkendővel. Ekkor Inceze S. bevezette a tűzoltókat, ezt bejelentette Kovács főhadnagy. A vendéglőben ebéd várta a borzasztóan kitaradt tüzoltókat, hol Csongvay főszabiró, Blaha orvos, s a város bírja jelenlétében gr. Thorozkay Miklós a szerencsétlen banyaváros halás köszönését fejezte ki Inceze Samunak s tarsainak s keré, hogy ezt az egyletnek is juttassa tudomására. Ugyanezt tette Weress Dénes torda-aranyosmegyei alispán is.

Részt vettek tüzoltóink a 4 szerencsétlenül elégettek megható temetésén is, kiknek hullamaradványaira azt jegyezte meg „Samu bácsi”, hogy életében sok irtózatott látott, de olyant sch. Pedig hány esatán küzdötte magát keresztül! Estére itthon voltak bajtársaink, kiknek önfeláldozó buzgalma nélkül Torozkó még napokig ki lett volna téve a folyton megújuló s folyton pusztító elem borzalmainak.

Dicséret és dicsőség e derék hazafiaknak! kik az oltáson kívül még pénzáldozattal is járultak ott a helyszínen a nyomor enyhítésére.

IRODALOM.

Könyvismertetés.

Szakt munkánk száma egy éltre való kis füzettel szaporodott. Dezső Miklós általi szőlőszeti vándortanár a gyümölcsfaterenyésztés és okseru kezelés módját feltűntető, 130 lapra terjedő munkát adott ki így ezim alatt: „Tanító a Faiskolában.”

Ezen kis füzet nagy szakismerettel és helyes beszéttel vezeti be a gyümölcsterenyésztés iránt érdeklődőket a gyümölcsfák előállításának és kezelesének útjába, adja meg a helyes utasítást a gyümölcsfák tenyésztés módjainak minden körülményeire, a gyümölcsfák betegségeinek orvosolhatására nézve. Előadás módora egyszerű, világos s így mindenki által könnyen megérthető. Olvasva, mintha magát az ifju szerzőt látjuk magunk előtt világos, könyved, meggyerő előadásával. A szöveg között 7 abra és 3 abra oszlop fordul elő. Megjelent Pecsét Társ József könyvnyomdájában. 1887. Ára 80 kr.

Ajánjuk ezen kis füzetet lapunk olvasóinak figyelmébe és partfogásába első sorban azért, mivel ezen életrevaló kis szakt munka bebecsélés fogva mindnyájunk figyelmére és partolásra teljesen méltó, de még aztán azért is, mert az ifju szerző nekünk enyediknek és enyediknek jó ismerősök, lévén ő Nagyenyed város szülöttje.

Magyar Protestans Irodalmi Társaság megalakításán fáradoznak br. Vay Miklós, Kun Bertalan, báró Pronai Dezső, Geduly Lajos, gr. Tisza Lajos, Szász Károly, Pechy Tamás, Cokus István, Valyi János, Révész Bálint, Kaldy Gyula, Karsai Sándor, Zsitinszky Mihály, Pap Gábor, dr. Szederényi Gusztáv, Szász Domokos, Ferencz József, Daniel Gábor, Balagi Mór, — tehát a magyar prot. egyházat alkotó 3 felekezet (ev. ref. luth. és unitárius) legmagasabb állású férfjai, főgondnokok, püspökök. Célja ezen megalakítandó irodalmi társaságnak első sorban: a magyar protestans egyház multjának, történelmének felderítése; továbbá a magyar prot. egyház szellemi, erkölcsi és tudományos érdekeinek felkarolása; a magyar prot. egyházi élet fejlesztése, jövőjének biztosítása és felvirágzásának a tudományosság ápolása által eszközölése. A társulat anyagi alapját 500, 1000 frtos befizetett alapítványi tőkék kamatai vagy ezen tőkék kamatainak megfelelő biztosított évi járulékok, rendes tagsági díjak, egyszer s mindenkorra szóló adományok fogják képezni. A megalapításra vonatkozó és a magyar prot. közönséghez szóló felhívás, fent megnevezett status gondnokok és püspökök aláírásával már szét is küldetett. Talán felesleges mondanunk, hogy a Magyar Prot. Tudományos Irodalmi Társaság megalakítására irányult törekvést melegen partoljuk, s óhajjuk, hogy a magyar prot. egyház hívei a tervezett társaság létrejövételére és fennállatására szükséges anyagi és szellemi áldozatokat meg-hozzák.

Felhívás lapunk t. olvasó közönségéhez.

Megyekben M.-C süged községben 120 ház, — az ide gravitáló szomszédmegyei derék Torozkó községben 56 ház lett ugyanegy napon a tűzvész martaléka. Toll képtelen leírni a gyászt és fájdalomt, mit e szörnyű vesztetés keltett.

Felhívjuk minden nemesen érző olvasóinkat és tisztelt lapitársainkat: szíveskedjenek e két község részére kegyes adományait beküldeni. Lapunk kiadó hivatala szívesen fogad s nyilváníttan nyugtáz bármi csekély adományt.

Nagyenyeden, 1887. május 3.

A szerkesztőség.

Marosúgyed község lakói részére lapunk ívén adakoztak:

25 frtot: az enyedi kiségitő takarékpénztár;
5 frtot: Miksa Miklós, Török Bertalan;
4 frtot: ifj. Gáspár János;
3 frtot: Müller Mihály;
2 frtot: Albert Iván, Osztian Viktor, Latino-vics Mihály, dr. Magyarai Károly;
1 frtot: Ludvig János, Málnási Károly, Se-bessy Zsigmond, Benedek Gábor, Rákossy Bálint, Tóth Miklós, Sáska Sándor, Veres Miklós, Wokál János, Tóth Ferencz, Folyovich Sándor, Splényi Henrik, Szilágyi Farkas;
50 krt: Fejérdi József.

Torozkói tűzkárosultak részére:

25 frtot: nagyenyedi kiségitő tak.pénztár;
2 frtot: dr. Magyarai Károly, Szalántzy L.;
1 frtot: Bedő Károly, Lócsey Sp. Lajos.

VEGYES HIREK.

1887. május 7.

A népfőkelelési tisztképző tanfolyam 3 heti időtartama városunkban május hó 6-án meguyit, melyre következők jelentkeztek: Zeyk Kálmán földbírtokos Kozs-lárdról, Kendeffy Lajos földbírtokos Alvinczről, Hosszu Emil pénzügyi fogalmazó, Tana Gyula adófelügyelőségi szántiszt Nagyenyedről, Kuncsi Lajos kohóoszt Zalatna-ról, Miski József városi tanácsos Abrudbányáról, Szilágyi Gyula, Gyulai Kálmán, Fogarasi Albert, dr. Farnos Dezső nagyenyedi főiskolai tanár, Tarsoly Zoltán földbírtokos Aranyosrákosról, és dr. Tilscher ügyvédjelölt Kolozsvárról. Az elméleti előadások a megyeház nagy üléstermében fogtak tartatni, a tanfolyam vezetője Krismanits Vilmos kitűnő képzettségű honvédszázadosnak, segédtanár Kiss Ferencz hadnagy; a felügyeletet Talmann József zászlóaljparancsnok, százados van megbízva. — Üdvözöljük a derék „bajtársakat”.

Felhívás. A nagyenyedi városi tanács a következő felhívást bocsatotta ki: „Nagyenyed rendezett tanácsos város közönségének folyó évi marcius hó 11-én tartott képviselői rendes közgyűlésében 18. jknyvi szám alatt kimondotta, miszerint elvarja kitűnően a város hazulaj-donos polgarait, kik a tüzoltó intézmény iránt közvet-lenebbül kell hogy érdekelve legyenek, hogy viszonyaiknak megle előben a tüzoltók működő, partoló, esetleg alapító tagjai köze hasidekeltatani belepjenek. — Hazánk más városaihoz a hol ezen üdvös egylet keilőleg viragzik — ez irányu kötelező szabályrendeletek léteznek. Ismerve városunknak minden nemes és szent ügy iránti meleg érdeklődését, meg vagyok győződve, hogy ezen üdvös közgyűlési határozat — más kötelező intézkedések nélkül is — megteremti a kivált és czeiba vett hasznos gyümöl, csöket. — Elvarom tehát városunk ügybuzgó polgaraitól, hogy azok, kik meg nem tagjai — mit az önk. tüzoltó egylet meghadó, partoló, vagy alapító tagjai sorába belepni urekedjenek. — A fennebb jezett közgyűlési határozat folytán Nagyenyeden, 1887. april 24-én — Kovács Gyula főparancsnok, mint tüzoltó egyleti főparancsnok.

Az első. Városunk első tavaszi mulatságát a Betlehem-főiskola által rendezendő zártkörű majalist nyitja meg, mint ertesülünk, elterőleg az előbbi évektől, mulat-ságot a setateren rendezt folyó hó 18-án delután.

Zeyk Miklós temetésén nagy és díszes közön-ség jelent meg. A gyászbeszédet felelte dr. Bartók György tartotta. A gyászmenet a Tóvisutca végéig tartott, hol a diódi családi sírboltba szállítás végett más szekerre helyezték át.

A szép májust, a gyöngyvirágok és fülemilk hónapját, mely az idén kivételesen perszelő kánikulai hőséggel köszöntött be, szokott ünnepélyességgel üdvözöltük. A theologiai dalkar az Órhegy ormáról megelőző este gyönyörű dalokat zengett. Kora hajnalban pedig a tüzoltó, a főiskolai és a cigány zenekarok járták végig az utcákat s harsány zenével, utóbbiak réztányér, dob-bal fűszerezve ébresztgették a reggeli alvókat, hogy akarva nem akarva velők együtt örvendezzenek a szép méjus hajnalának.

— A torozskól tüzkarosultak részére a megyei tisztai kar rögtön gyűjtést rendezett, melynek eredményét a kir. tanácsos alispán mindjárt el is küldötte. Az enyedi kisegítő t. pénztár 25—25 forintot szavazott meg 7-én a torozskói és csügedi égetteknek.

— A helybeli ref. tanítóképző intézetnél a f. é. tanítóképesítő vizsgálat június hó 27-ik és következő napjain fognak megtartani. Folyamodni kívánók okmányokkal kellőleg felszerelt kérvényeiket június 1-ig képezdei igazgatóságához terjeszszék be. Nagyenyed, 1887. máj. 7. kép. igazgatóság.

— A Gyulafehérvárt állomásozó 50-ik sorozredet helyőrségi szolgálatára Bécsbe helyezik át a helyébe Nagyszebenből a 82-ik gyalogezred jő, mely Csik- és Udvarhelymegyei székely fiúkból kerül ki. Ez áthelyezés azért is fontos megyénk lakosságára nézve, mert tulajdonlag az 50-ik gyalogezredbe sorozott s később besorozandó megyei ifjaknak jó alkalmuk lesz Bécsben világot látni s hasznos ismereteket szerezni.

— Félteékenység a politika szolgálatában. Oroszbarát szerb politikusok — hirszerint — besúgták a szép Natália királynénak, hogy férjeura szokatlanul gyöngéd pillantásokat vet egy idő óta egyik külföldi consul csinos nejére. A királynék is csak nők s könnyen elhiszik a pletykát, különösen, ha személyileg vannak az által érdekelve. A szerb királyné haragra lobbant, heves jelekkel fejték feljött férj és feleség között, a hiúságában megsértett nő nem hajlott az okos szóra s bosszút forralt s legérzékenyebb oldalán akarta megbosszulni férjét — a politikában. „Férjem magyar barát. — gondolta magában a haragos menyecske — majd megkötöm én a koszorúját, ácsapok a magyarok ellenségéhez s ez után a muszkát simogatom.“ S ugy tön, a mint mondá, görbe szemmel néz az urára s pakoltatja a bőrös ládát, hogy ő megy Livádiába, a muszka csári család udvarlására s fiát a kis trónörökös is viszi magával, otthon nem hagyná fél Rácországért. A szegény királynak fő a feje, nincs nyugta se éjjel, se nappal, szüntelen hivatja a minisztereit, hogy adjanak tanácsot, de azok csak a fejüket vakarják s nem tudják nagy bajában megsegíteni. Már arról is beszélnek, hogy elcsapja eddigi tanácsadóit, a szóhordókat fogadja megint kegyeibe s a házi békességért maga is beáll — muszkának.

— Uj erdélyi vasut. B. Bánfi Dezső hír szerint azon eszmével foglalkozik, hogy a Kolozsvár-besztercei vasutvonalat a bukovinai határ felé Borgó-Prundig kiterjessze.

— Csodák még mindig történnek a világon, még pedig nemcsak az e tekintetben termékeny francia talajon, hanem ezuttal itt közelünkben a Székelyföldön is. A „Székely Nemzet“ idei 62-ik számának Nyilletterében ugyanis azt írja hálás szízzel Funk János eszékmegei állatorvos, hogy az ő nejétől dr. Spányik József honvéd ezredorvos egy havi kura után egy 4—5 év óta gyomorában embrióból kifejlődött s ugyanott tartózkodott békát szerencsésen eltávolított, melyet (a szövegéből nem tűnik ki tisztán, hogy a kurát-e vagy a békát?) a patikában bárki megtekinthette. A béka-embrió különben vingáni illetékes s egy ottani moesáros kutban pillantotta meg a napvilágot, melyet mostani szerencsés kiszabadulásáig azóta soha sem látott. Most már nem tudjuk, hogy a gyomor ismeretes emésztő erejével évekig dacoló béka szívóságán, vagy a közlemény írójának naivitásán bánunk-e inkább?

— Helyreigazítás. A „Gyulafehérvár“ 3. számában „Uti kaland“ cím alatt egy regényes kaland van leírva, melyet a történet szerint kénytelen vagyok helyreigazítani. A közelebbi mult napok egyikén id. gróf Teleki Domokos, Lukátsfy Viktor járásorvos és dr. Nánán Bernát gyulafehérvári városi orvos, ez utóbbinak kocsiján Czelnárol M.-Igenbe jövet, azt vették észre, hogy egy kisebb fahid alól egy kevés füst jön ki (nem pedig nagy füst gomoly). A kocsit megállítván, mind hárman a hid alá mentek, hol két—három márkényi gaz füstlögött, mit hihetőleg egy gyermek pakjosságból gyújtott meg, s miből a hid bizonyosan meg nem gyul, lévén az a maggyújtott gaz a hid fától meglehetősen távol. A tüzet maga a gróf oltotta el. A főszolgabíró tökéletes szükséglettel tartván a nyomozást, aztóvadékképes értékpá pirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a z

el sem rendelte. Az igaz, hogy ily szárazon előadva a dolgot nem oly érdekes, mint a hogy a „Gyulafehérvár“-ban olvashatni, de hát a végén ki tehet róla, ha annak tetszett így történni.

— Nyilvános számadás. 1887. ápril 24-én tartott „fillérestélyen“ felülfizetési szívesek voltak: Wokál Jánosné 60 kr. Polyovich Sándorné 30 kr. Krismanics Vilmosné 30 kr. Grünfeld Leopoldné 20 kr. Greger Jakabné 20 kr. Pásztori Emma 60 kr. Hoza István 20 kr. Lugosi Beldizsár 20 kr. Csekue Ferencz geryeszégi ev. ref. pap 20 kr. Nuridsányi Kata 40 kr. Úrmósi N. 10 kr. Csákány János n. ev. ref. segéd pap 20 kr. Veros Károly n. enyedi ev. ref. segéd pap 20 kr. Harnath Miklós 30 kr. Tolvaj Albert 80 kr. Polyovich Sándor 30 kr. Kanabe Ferencz 20 kr. Farkas Maria 80 kr. Egy népfelkélő 20 kr. Groboisz József 20 kr. Nyágai László 10 kr. Frebus Mór 25 kr. Összesen 6 frt 85 kr. Ehez számítva az eladott 136 drb jegy árából befolyó 27 frt 20 krt: az összes bevétel 34 frt 05 kr. Kiadott összesen 13 frt 97 kr; maradt tiszta jövedelem 20 frt 08 kr., mely összeg a helybeli takarékpénztárba helyeztetett el. Fogadják a nemeslelti felülfizetők, a telkes közreműködők és buzgó támogatók hazafias pertolásukért a rendező bizottság hálás köszönetét. — Nagyenyeden, 1887. április hó 29-én. A rendező bizottság megbízásából N a g y M ó z e s, s. k. bizottsági titkár és pénztáros.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:
Dr. MAGYARI KAROLY
SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN
Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

HIRDETÉSEK.

Sz. 6666—1886.
tkvi

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a 6666. tkvi kérés értelmében öz. Klimes Károlyné szül. Balog Róza javára 392 frt 1 kr, ennek 1886. évi márczius 26-tól járó 6% kamata 15 frt 45 kr perbeli, 7 frt 30 kr eddigi, valamint jelen kérésért 8 frt 50 kr és a még felmerülő költségek kielégítése végett.

Továbbá a 6739 tkvi kérésre a nagyenyedi kisegítő takarékpénztár javára 200 frt tőke, ennek 1886. évi márczius 25-től járó 6% kamata, 16 frt 81 kr perbeli, 6 frt eddigi és 8 frt 50 kr jelen kérés költségei erejéig a nagyenyedi 1138. sz. tjrben A+1. rendszám 262., 263. hrszám alatti belső házasság telek az e l ő b b i követelésre nézve a végrehajtási törvény 153. §. c) pontjára való tekippittel, az u t o l s ó követelésre pedig az e g e s z fekvőségre az árverés 1040 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi május hó 27-ik napján délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagyis 104 forintot k é s z p é n z b e n, vagy az 1881-ik évi LX-ik törvényzikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881-ik évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltati.

Kelt Nagyenyeden, 1887. január 11-én.
A nagyenyedi kir. járásbíró, mint tkkvi hatóságtól.

Sz. 6994—1886.
tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kinstár végrehajtónak Antonie Vaszilia végrehajtást szenvedő eleni 95 frt 7 1/2 kr tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyben a gyulafehérvári kir. törvényszék a nagyenyedi kir. járásbíró területén levő Miriszló község határán fekvő 144. számú telekkönyvben A+1-4. rendszám alatt jelzett ingatlanokra az árverés 327 frt krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi május hó 20-ik napján délelőtt 9 órakor Miriszló község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvényzikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt

1881. évi LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróság nál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltati.

Nagyenyeden, 1887. január 21-én.
A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.

Huzás már a jövő hónapban.
Kincsem Sorsjegy á 1 frt II sorsjegy csak 10 frt!
Főnyereménykészpénzben
50.000 frt
10.000 frt 5000 frt 20% lev. | 4875 pénznyeremény.
Kincsem Sorsjegyek kaphatók
A magyar lovaregylet sorsjegy-irodájában:
Budapest, vácezi-utca 6. sz. és Wokál János úr
hőnyvkereskedésében Nagyenyeden. 1-7

Az alkalmatlan és ártalmas
FOGKÓ
Dr. POPP J. G. cs. kir. udvari fogorvos hírneves
növény fogpor
használata által a legkönnyebb módon eltávolíthatik.
E szer akként tisztítja a fogakat, hogy ennek minden-napi használata által nemcsak az annyira terhes fogkó távolíthatik el, hanem felérésében, mint finomságában mind-inkább gyarapodik.
Egy iskátulya ára 63 kr o. é.
Harmincz éven át jönak bizonyult
ANATHERIN SZÁJVIZ.
Dr. POPP J. G.-től cs. kir. udv. fogorvos
— BÉCS, I. Bognergasse 2. —
Gyökerez gyógyszer mindennemű fogfájás ellen. — ugy-szintén a szájúreg és a foglús mindennemű betegsége ellen. Jónak bizonyult öblögő viz az idült torokbajoknál és Dyphteritissnél, megkönnyíti a fogjövést a gyermekeknek és nélkülözhetetlen az ásványvíz ivóknak. 1 nagy palaez 1 frt 40 kr, 1 közép 1 frt, 1 kicsi 50 kr.
ANATHERIN FOGPÁSTAJA üvegszelenczékben 1 frt 22 kral, jónak bizonyult fogtisztító szer.
LLALOS FOGPASTAJA. Rövid használat után vakító fehér fogak, a fogak természetes és műfogak ápolására és a fogfájás megszüntetésére, darabja 35 kr.
FOG ÓLMA igen gyakorlati s a legbiztosabb szer a lyukas fogaknak önölmozósására. Ára dobozonként 1 frt
a dr. Popp orvosi növényiszappan
kitűnő pipere-szer, a sömör kúteg, a májolt és szepöl ellen, a tiszta üde arczörb előmozdítása és fenntartására, az atka, porsenés, tisztátalan arczörb, kellékek ellen, darabja 30 krajczár.
A hamisított Anatherin szájaviz — a vegyelemzés kimutatása szerint — az egészségre nézve ártalmas keverékeköl van készítve, miért is annak vételétől óvakodjunk
A t. közönség felkértek világosan P o p p e s k. udv a r i f o g o r v o s - f e l e készítményeket kérni, s csak az olyakat fogadni el, melyek saját védjegyemmel vannak ellátva. 3—
Bécsben, Budapestben és Innsbruekban több hamisító és elarusító újból érzékeny pénzbiutetésre tiltetett.
Kapható: Nagyenyeden Varró F. gyógy., Kovács J. gyógy., Marosújvárt Ersekújváry S. gyógy., Torozskón Veress St. gyógy., Tóvisen Slatkovic H. gyógy., Veres-patakon Moldován L. gyógy., Abrudbányán R. metei Ig. gyógy., Gyéresen dr. Tomcsik J. gyógy., Felvinczen Kosa St. gyógy., Tordán Trajanovits G. gyógy., Velits S. gyógy., Wolf és fia G. gyógy., Feketehalom Roimer A. gyógy., Balázsfalván Schiessl K. gyógy., Zalathnán Nagy K. gyógy., Radnót Seney K. gyógyszerésznél

4, 6, 8 lóerejű
GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK
verőlozes dobbal és vaskerettel,
legujabb, legszilárdabb szerkezet;
EKÉK, VETŐGÉPEK,
ROSTAK, MALMOK,
MORZSOLÓK,
SZECSKA. ÉS RÉPAVÁGÓK
és mindennemű más
MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK.
Budapestre felránduló revők kizárólag és egyenesen gyárunkba (5 percznyir az osztr. államvasuttól) jönni kéretnek

MAGYAR GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK
GROSSMANN és RAUSCHENBECH-től
BUDAPESTEN.

GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH
ELSO MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA
külső vácezi ut 7. BUDAPEST külső vácezi ut 7.

3¹/₂ lóerejű
GŐZMOZGONYOK
fa-, ezén- és szalmatüzelésre
s legszilárdabb szerkezetű, könnyen szállítható s új szerkezetű
GŐZCSÉPLŐGÉPEK
szeges dobbal, kettős tisztító művel, árpataklyászolóval és osztályozó hengerrel.
Ár 3150 frt és azon felül.
MUNKAKÉPESSÉG
10 óra alatt 3000—6000 kéve JÓTÁLLÁS.

Az 1885-iki
BUDAPESTI ÁLTALANOS
ORSZAGOS KIALLITASON
NAGY DISZOKLEVÉL. 7—10

Wokál János könyvnyomdája Nagyenyeden, 1887.

Szer
A KI
lap s
Köz
Wokál
az elő
bérta
Kézir
Tüztész
(Sz.)
nagyermv
folyó hó
virágzó kö
elhamvasz
A sz
Toro cz
város nyit
vadt s en
jutott, me
mányok n
heti meg.
Ezen
megyei kö
már nem
telével, eg
bermél töl
nélkül!
Ezek
Károly, E
Kiskanizsa
területén
ezer ember
tiszkei köz
A köz
résztellel
teket s szí
val siet a
esétlenül já
nehezült.
De há
adhatunk?
Az a
nyoradomá
szenvedett
viszonytva
Elyen
Alig e
gyötrelmei
hamuvá let
ruhát akas
A sze
illető káros
fogja e su
dalról és n
tatott köz
ományoz